

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МУЗИЧНОГО ТА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ СУЧАСНОГО ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА
(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 014 Середня освіта (014.12 Образотворче мистецтво)
(код і назва спеціальності)

освітня програма Середня освіта: образотворче мистецтво

тип дисципліни вибіркова

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою МУЗИЧНОГО ТА
ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВ

протокол № 5 від 16.12.2019р.

Завідувач кафедри Жуц Ж.Є. Сироткіна
(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова Ради з якості вищої освіти педагогічного факультету

(підпис, ініціали, прізвище)

Ю.І. Сич

Розробники програми:

Паньків Ганна Степанівна – кандидат мистецтвознавства, ст. викладач кафедри музичного та образотворчого мистецтв ІДГУ

Рецензенти програми:

Прокопенко Микола Миколайович – народний художник України, професор кафедри музичного та образотворчого мистецтв ІДГУ;

Шишман Іван Іванович – заслужений художник України, доцент кафедри музичного та образотворчого мистецтва ІДГУ

© Паньків Г.С., 2019

© ІДГУ, 2019

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів:4	Лекції:	
	20	6
Загальна кількість годин:120	Практичні заняття:	
	28	6
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:2-4	Лабораторні заняття:	
	-	-
Семестр:3-8	Семінарські заняття:	
	-	-
Тижневе навантаження (год.):	Консультації:	
- аудиторне: 3	-	-
- самостійна робота:5	Індивідуальні заняття:	
Форма підсумкового контролю: залік	-	-
Мова навчання: українська	Самостійна робота:	
	72	108

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни – історія сучасного образотворчого мистецтва – закономірності історично-конкретного процесу формування, домінування та подальшої трансформації певних естетичних моделей осягнення світу, які знайшли втілення в творах образотворчого мистецтва і архітектури, творчості визначних майстрів ХХ століття.

Мета і завдання навчальної дисципліни – дати основний комплекс знань з історії зарубіжного й вітчизняного образотворчого мистецтва і архітектури ХХ ст., розкрити внутрішній зв'язок процесів у мистецтві та духовному й соціальному житті певної епохи, країни, культурного регіону тощо; вміння орієнтуватись в основних теоретичних проблемах і поняттях мистецтва ХХ ст., розмаїтті мистецьких традицій і стилістичних напрямів; розвинути навички естетичної оцінки і аналітичного, аргументованого судження про твори, персоналії та явища мистецтва у єдності їх формальних і змістовно-образних ознак. Виробити розуміння національної специфіки українського мистецтва і архітектури ХХ ст. у його відмінах та взаємозв'язку з мистецтвом інших країн і народів.

Передумови для вивчення дисципліни – наявність компетенцій з дисциплін: «Історія», «Історія зарубіжного та українського мистецтва».

Міждисциплінарні зв'язки: «Культурологія», «Художня культура».

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

1. Знання

- про особливості виникнення та основні риси стилів і напрямків світової художньої культури ХХ ст.;
- про шедеври світової художньої культури ХХ ст.;
- про основні виразні засоби художньої мови різних видів мистецтва;
- про роль знаку, символу, міфу в художній культурі;

2. Уміння

- застосовувати історика-теоретичні методи дослідження мистецьких процесів;
- порівнювати художні стилі і співвідносити їх з певною історичною епохою, напрямком, національною школою, називати їх провідних представників;
- розуміти мистецтвознавчі терміни і користуватися ними;
- здійснювати пошук, відбір та обробку інформації в галузі мистецтва;
- аргументувати власну точку зору в дискусії з проблем сучасного мистецтва;

- вмiти виконувати навчальнi та творчi завдання (есе, доповiдi, реферати, вiдгуки, твори, рецензiї)

3. *Комунiкацiя*

- формувати комунiкацiйну стратегiю з дотриманням етичних норм зi всiма учасниками освiтнього процесу;
- органiзовувати спiвпрацю учнiв i вихованцiв та ефективно працювати в командi (педагогiчному колективi освiтнього закладу, iнших професiйних об'єднаннях);
- розумiти значення культури як форми людського iснування, цiнувати рiзноманiття та полiкультурнiсть свiту i керуватися у свої дiяльностi сучасними принципами толерантностi, дiалогу i спiвробiтництва;
- виявляти психологiчнi особливостi засвоєння учнями навчальної iнформацiї, психологiчнi особливостi становлення характеру учнiв, розвитку iх здiбностей з метою дiагностики, прогнозування ефективностi та корекцiї педагогiчного процесу.

4. *Автономнiсть та вiдповiдальнiсть*

- вчитися упродовж життя i вдосконалювати з високим рiвнем автономностi здобутi пiд час навчання компетенцiї;
- аналізувати соцiально та особистiсно значущi свiтогляднi проблеми, приймати рiшення на основi сформованих цiннiсних орієнтирiв;
- створювати рiвноправне i справедливе освiтнє середовище, що сприяє навчанню всiх учнiв, незалежно вiд iх соцiально-культурно-економiчного контексту.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛIНИ

№ з/п	Назви модулiв / тем	Кiлькiсть годин (денна форма навчання)							Кiлькiсть годин (заочна форма навчання)						
		Аудиторнi	Лекцiї	Семiнарські (практичнi)	Лабораторнi	Консультацiї	Iндивiдуальнi заняття	Самостiйна робота	Аудиторнi	Лекцiї	Семiнарські (практичнi)	Лабораторнi	Консультацiї	Индивiдуальнi заняття	Самостiйна робота
1.	Тема 1. Витоки виникнення культури ХХ ст..	10	4	6	-	-	-	14	2	2	2	-	-	-	22
2.	Тема 2. Становлення авангардистських та модернiстських пiдходiв в мистецтвi	10	4	6	-	-	-	14	4	2	2	-	-	-	25
3.	Тема 3. Парадоксальне сумiщення традицiй «високого авангарду» та «тоталiтарних культур	10	4	6	-	-	-	14	4	2	2	-	-	-	25
4.	Тема 4. Друга половина 50-х початок 90-х рокiв. Криза культури 50-х–60-х р	10	4	6	-	-	-	14	4	-	-	-	-	-	22
	Тема 5. Постмодернiстська модель свiту в свiтовiй iнтерпретацiї.	8	4	4	-	-	-	12	2	-	-	-	-	-	10
Промiжний контроль		-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	4
Разом:		48	20	28	-	-	-	72	16	6	6	-	-	-	108

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за розділами та темами

Тема 1. Основні етапи розвитку та формування культури ХХ ст. Витоки виникнення культури ХХ ст. Перший період: основні вчення неklasичної філософії (песимізм, інтуїтивізм), художні течії в мистецтві Росії та України початку ХХ ст., символізм. становлення теорії та практики символізму в західній Європі 60-ті роки ХІХ ст. (філософськ. теорії Шопенгауера, Ніцше; муз. Вагнера); постімпресіонізм; арт-нуво).

Тема 2. Другий період: 10-ті – 20-ті роки ХХ ст. становлення авангардистських та модерністських підходів в мистецтві. Течії авангарду: фовізм, кубізм, футуризм, дадаїзм, модернізм, експресіонізм, ранні зразки абстрактного мистецтва.

Тема 3. Третій період: 30-ті-початок 50-х років. Парадоксальне суміщення традицій «високого авангарду» та «тоталітарних культур», сюрреалізм, філософія та культура тоталітарних режимів.

Тема 4. Четвертий період: друга половина 50-х — початок 90-х років. Криза культури 50-х-60-х р. Процес глобальної трансформації, зміна «культури» ПОСТ- культурою. Філософські основи цього періоду: структуралістичні, семіотичні концепції. Поняття артефакту. поп-арт (50-ті-60-ті роки), оп-арт (60-ті р.), концептуалізм (60-ті-80-ті р.).

Тема 5. Постмодерністська модель світу в світовій інтерпретації.

5.2. Тематика практичних занять

Тема 1. Нові види та жанри мистецтв ХХ ст. Філософічність культури.

Тема 2. Символізм. Постімпресіонізм. Арт-Нуво.

Тема 3. Течії авангарду: фовізм, кубізм, футуризм, дадаїзм.

Тема 4. Модернізм: Експресіонізм, рані зразки абстрактного мистецтва.

Тема 5. Поп-арт (50-ті-60-ті роки), Оп-арт (60-ті р.), Концептуалізм (60-ті-80-ті р.)

5.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	Форми звітності
1	Підготовка до та семінарських занять	10 (18)	Конспект
2	Читання літератури до семінарських занять	28 (46)	Конспект
3	Опрацювання лекційного матеріалу	10 (18)	Відповідь (усна, або письмова)
5	Виконання індивідуальних завдань: -пошук додаткового навчального матеріалу до заданих тем; -підготовка реферату	10 (12) 10 (10)	Конспект, повідомлення, доповідь Реферат
6	Підготовка до проміжного модульного контролю	4 (4)	Модульна контрольна робота
	Разом	72 (108)	

Теми для самостійного опрацювання та написання рефератів

1. Принцип контрапункту як принцип художньої світомоделі.
2. Види мистецтва та специфіка їх художньо-образної мови. Просторові, часові та просторово-часові (синтетичні) види мистецтв.
3. Комп'ютерна графіка. Художні можливості та застосування в мистецтві.
4. Поняття «образ» у мистецтві. Мистецтво – основа художньої культури. Поняття «художня картина світу», «художній образ світу».

5. Світ людини й образ світу у мистецьких шедеврах.
6. Відображення емоцій і почуттів, думок і мрій людини у цінностях художньої культури.
7. Художня культура як засіб самопізнання і творчої самореалізації особистості.
8. Архітектура ХХ ст. Види, художні засоби.
9. Періодизація розвитку художньої культури.
10. Поняття: «стиль епохи», «національний стиль», «індивідуальний стиль митця».
11. Великі європейські стилі: античність, готика, Ренесанс, бароко, класицизм, романтизм, реалізм, імпресіонізм тощо.
12. Дизайн і реклама – складові художньої культури. Роль засобів масової інформації у поширенні мистецьких цінностей.
13. Особливості культур Заходу і Сходу.
14. Художня культура народна і професійна взаємодія, духовна і світська культура.
15. Художні напрями мистецтва ХХ ст.: від модернізму до постмодернізму.
16. Загальне уявлення про культуру та її роль у суспільстві. Збереження національної культурної спадщини.
17. Смысл будь-якої культури – її «провідність» щодо інших культур. Зразки взаємопроникнення культур різних національних картин світу.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- 6.1. *Форми поточного контролю:* практичні заняття, індивідуальні завдання
- 6.2. *Форми проміжного контролю:* модульна контрольна робота
- 6.3. *Форми підсумкового контролю:* залік

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- індивідуальне або групове опитування;
- контрольна робота у вигляді тесту;
- підготовка реферату, есе;
- модульна контрольна робота та ін.

Модульна контрольна робота проводиться у формі письмових відповідей на 3 питання: теоретичного, методичного та практичного спрямування.

Зразок варіанту модульної контрольної роботи:

- 1 Мистецтво авангарду, видатні представники.
- 2 Українська архітектура радянської доби довоєнного періоду.
- 3 Аналіз запропонованого твору мистецтва .

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. *Шкала та критерії підсумкового оцінювання знань студентів*

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання модульної
------------------------------------	--	--

	100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

1.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

8.3. Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Реферат, есе	5
Доповідь на практичному занятті	5
Тест	5

Реферат оцінюється за наступними критеріями: студент дає оцінку змісту монографії або серії статей зі списку основної літератури, представляє цілі і завдання автора (авторів) наукової праці, дає оцінку висновків і результатів дослідження в контексті вивчення історії фотографії.

Критеріями оцінювання **есе** є: наявність навичок опису та оволодіння науковою термінологією мистецтвознавчого аналізу. Для есе пропонуються окремі теми для опису пам'ятників і їх зіставлення, або стилістичні (типологічні) елементи, а також художні техніки або жанри. Оцінюється точність опису, вміння оперувати термінологією і логіка викладу.

При підготовці **доповіді** критеріями оцінювання є: здатність студента самостійно аналізувати пам'ятники, розуміти контекст і умов його створення, звернення уваги на

датування, стан збереження техніку, а також користування широким колом літератури, в тому числі на іноземних мовах, що передбачає самостійну роботу з електронним каталогом.

При оцінці результатів **практичних** занять, присвячених живопису і скульптурі, враховується знання колекцій вітчизняних музеїв, що передбачає як звернення до музейних сайтів і електронних баз даних, так і знайомство з оригіналами в експозиції музеїв і виставок. У доповіді, супроводжуваному показом слайдів у форматі Power Point (або його аналогу), студент повинен показати володіння логікою презентації, вміння робити підписи до ілюстративного матеріалу, в тому числі вказувати посилання на джерела (в тому числі і образотворчі); знаходити потрібні зображення. При оцінці доповіді враховується: якість презентації: логіка, якість зображень і правильність підписів. Доповідь супроводжується дискусією, в якій студент повинен продемонструвати володіння матеріалом і здатність відповідати на зауваження опонентів. У підсумковій оцінці за доповідь враховуються: якість презентації, здатність відповідати на питання в ході дискусії, і якість письмової роботи. Доповідь є самостійним науковим дослідженням, виконаним на основі аналізу візуального джерела, в письмовому вигляді доповідь оформляється відповідно до правил оформлення наукових публікацій.

8.4. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Питання теоретичного спрямування	10 балів
Питання теоретичного спрямування	10 балів
Аналіз твору мистецтва	10 балів
Усього	30 балів

Підготовка до проміжного модульного контролю студент повинен продемонструвати знання основної проблематики курсу, змісту питань лекційних та практичних занять, історіографічної традиції.

8.5. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби для демонстрування слайдів з репродукціями та презентацій (ноутбук, проектор).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела:

1. Арнхейм, Р. Искусство и визуальное восприятие. Архитектура Спб. 2007. 392 с.
2. Вельфлин, Г. Основные понятия истории искусства. Спб.: МИФРИЛ, 1994. 427 с.
3. Базен, Ж. История истории искусства: от Вазари до наших дней. М. Прогресс, 1995. 525 с.
4. Бернштейн, Б. М. Об искусстве и искусствоведении. Изд-во им. Н. И. Новикова, 2012. 527с.
5. Даниэль, С. Искусство видеть. Амфора, 2006. 206 с.
6. Герчук, Ю. Я. История графики и искусства книги. М. Аспект Пресс, 2000. 320 с.
7. Герман М. Модернизм. Москва. 2002.
8. Гропиус Вальтер. Границы архитектуры / Предисл. В. Тасалова. Москва. 1971.
9. Зедльмайер Ханс. Утрата середины. Москва. 2008.
10. Енді Ворхол. Художник-суперзірка. Виставка в ЦСМ. Київ, 2000.
11. Енциклопедія постмодернізму / за ред. Ч.Є. Вінквіста та В.Є. Тейлора. Київ. 2003.
12. Ивбулис В.Я. Модернизм и постмодернизм: идейно-эстетические поиски на Западе. Москва. 1998.

10.2 Допоміжні джерела:

1. Иконников А. В. Архитектура XX века. Утопии и реальность. В 2 томах. М.: Прогресс-Традиция, 2001. Т. 1. 656 с.
2. Иконников А. В. Архитектура XX века. Утопии и реальность. В 2 томах. М.: Прогресс-Традиция, 2002. Т. 2. 672 с.
3. Кандинский В. Точка и линия на плоскости. СПб. 2001.
4. Коллект. автор Искусство скульптуры в XX веке: проблемы, тенденции, мастера. Галарт, 2010. 487 с.
5. Лалл Дж. Мас-медіа, комунікація, культура: глобальний підхід. Київ. 2002.
6. Мартиненко Н.В. Живопись США XX века. Киев, 1989.
7. Меднікова Г.С. Українська і зарубіжна культура XX століття: Навчальний посібник. Київ. 2002.
8. Парсонс Т. и Гейд А. Постимпрессионизм. Становление современного искусства. М, 2000.
9. Стерноу А. Сюзанна. Арт Деко. Полеты художественной фантазии. Минск. 1997.
10. Фридлендер, М. Об искусстве и знаточестве. А. Наследников, 2013. - 245 с.
11. Энциклопедия импрессионизма и постимпрессионизма / Сост. Т.Г.Петров. Москва, 2000.
12. Яроцинский С. Дебюсси, импрессионизм и символизм. Москва. 1978.

Зарубіжні видання:

1. Gombrich E.H. The story of art. – Oxford, (14 th edition). 1997.
2. Hofstatter H. Symbolist Art. – London, 1982. (Repr. 1991).
3. Hamilton G. 19-th and 20-th Century Art. New-York, 1969.
4. Norberg-Schulz, Ch. Architecture: Presence, Lanhuahe, Place.Milan: skira, 2000.
5. Pevsner N. An Outline of European Architecture. London : Butler and Tanner, 1972.
6. Conway H., Roenisch R. Understanding Architecture. An Introduction to Architecture and Architectural History. London, New York : Routledge, 1994.
7. Wilson Simon. Surrealist painting. – Oxford, 1982.
8. Verstegen, I. A realist theory of art history. London; New York Routledge, 2013. 168 с.
9. Коллект. автор The state of art criticism. London; New York Routledge, 2010. 410 с.

10.3. Интернет-ресурси

1. <http://uk.wikipedia.org/wiki/>
2. <https://mydocx.ru/7-12682.html>
3. <http://www.korydor.in.ua/ua/stories/suchasne-ukrayinske-mystetstvo.html>
4. <https://www.slideshare.net/54lusdir/ss-72085530>
5. <https://www.epochtimes.com.ua/life/art/suchasne-mystetstvo-vid-strit-art-do-instalyatsiy-102303.html>